

bcn
clàssics

Palau de la Música

23/24

16

11

23

PALAU DE LA MÚSICA

Renaud Capuçon

Orchestre de Chambre
de Lausanne

idealista

tot és millor amb música

mecenes de BCN Clàssics

Orchestre de Chambre de Lausanne

Renaud Capuçon, director i solista

16 de novembre de 2023 a les 20 h

Palau de la Música Catalana

Durada aproximada: 97 minuts amb mitja part inclosa

bcn
classics

Palau de la Música

23/24

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Concert per a violí núm. 5 en La major, K. 219

30'

Allegro aperto

Adagio

Rondó: Tempo di menuetto

Solista: **Renaud Capuçon**

Richard Strauss (1864-1949)

Metamorfosis

26'

Pausa 15 minuts

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Simfonia Núm. 1 en Do major, op. 21

26'

Adagio molto – Allegro con brio

Andante cantabile con moto

Menuetto. Allegro molto e vivace

Adagio – Allegro molto e vivace

Renaud Capuçon

Director i solista

Nascut a Chambéry el 1976, va començar els seus estudis al Conservatori Nacional Superior de Música de París als catorze anys i va guanyar nombrosos premis. Va continuar estudiant a Berlín amb Thomas Brandis i Isaac Stern i va ser guardonat amb el Premi de l'Acadèmia de les Arts de Berlín. Per invitació de Claudio Abbado, el 1997 va esdevenir concertino de la Gustav Mahler Jugendorchester, on va treballar amb directors com Boulez, Ozawa, Welser-Möst i Abbado.

Actua amb les formacions següents: Berliner Philharmoniker, Boston Symphony, Chamber Orchestra of Europe, Filarmonica della Scala, London Symphony, New York Philharmonic Orchestra, Wiener Philharmoniker, Orchestre de Paris, Orchestre National de France i Orchestre Philharmonique de Radio France. Ha col·laborat amb Barenboim, Bitxkov, Denève, Dohnányi, Dudamel, Eschenbach, Gergiev, Haitink, Harding, Paavo Järvi, Nelsons, Nézet-Séguin, Roth, Shani, Ticciati i Van Zweden. La temporada 2022-2023 va debutar al Carnegie Hall tocant a l'Orpheus Chamber Orchestra i dirigint-la. La temporada que ve tornarà a la Chicago Symphony Orchestra amb Bitxkov interpretant el *Concert per a violí núm. 3* de Saint-Saëns.

Com a músic de cambra col·labora amb Argerich, Angelich, Barenboim, Bashmet, Bronfman, Buniatishvili, Grimaud, Hagen, Levit, Pires, Trifonov, Yo-Yo Ma i Yuja Wang, així com amb el seu germà, Gautier Capuçon. Ha intervingut en festivals de Berlín, Lucerna, Verbier, Ais de Provença, Roque d'Anthéron, Sant Sebastià, Stresa, Salzburg, Edimburg i Tanglewood.

És director artístic de Sommets Musicaux de Gstaad, des de 2016, i del Festival de Pasqua d'Ais de Provença, que va fundar el 2013, i del Festival Rencontres Musicales d'Evian, des de 2023. Des de 2021 és director artístic de l'Orchestre de Chambre de Lausanne (OCL).

Sempre havia enregistrat exclusivament amb Erato/Warner Classics i el setembre de 2022 va anunciar la seva col·laboració amb Deutsche Grammophon amb una col·lecció de sonates amb Martha Argerich gravades en directe al Festival d'Ais de Provença. Recentment ha enregistrat amb Erato el *Concert per a violí i la Sonata per a violí i piano* d'Elgar (London Symphony/Rattle); diversos discos amb Guillaume Bellom; el seu àlbum de bandes sonores Cinema (2018) i, més recentment, Les quatre estacions de Vivaldi i obres de Joseph Bologne de Saint-Georges amb l'OCL.

Toca un violí Guarneri del Gesù «Panette» (1737) que va pertànyer a Isaac Stern. El 2011 va ser nomenat Chevalier dans l'Ordre National du Mérite i el 2016, Chevalier de la Légion d'Honneur pel Govern francès.

Orchestre de Chambre de Lausanne

(Orquestra de Cambra de Lausana)

Fundada el 1942 per Victor Desarzens, és una de les orquestres de cambra més sol·licitades d'Europa. Dirigida actualment per Renaud Capuçon, la componen uns quaranta músics i compta amb un vast repertori que va des del barroc fins a estrenes contemporànies.

L'OCL aviat es va fer un lloc en els festivals i sales de concert més prestigiosos. Ha participat en el Festival d'Aix de Provença i en el Festival Enescu de Bucarest. Les seves gires han tingut un gran èxit, igual que els seus concerts al Théâtre des Champs-Élysées, als BBC Proms, a la Konzerthaus de Viena o a la Philharmonie de Berlín. La temporada 2022-2023, l'OCL va tocar al Musikverein de Viena i va debutar al Concertgebouw d'Amsterdam.

La temporada 2023-2024 ofereix concerts a Madrid i Barcelona i debutarà a la Philharmonie de Paris. Ha actuat amb destacats solistes, com ara Haskil, Cortot, Giesecking, Fischer, Perahia, Lupu, Argerich, Lugansky, Barenboim, Grumiaux, Zimmermann, Tortelier, Mørk, Rampal o Pahud, i ha atret els directors més interessants, com Hindemith, Wand, Eschenbach, Koopman, Tate, De Billy, Young o Harding.

Té una important discografia: les òperes completes de Haydn (amb Dorati); concerts de Beethoven i Mozart (amb Zacharias), Schoenberg i Webern (amb Holliger) i Spohr i Weber (amb Meyer), i ha enregistrat dos àlbums amb Weilerstein. Els dos primers àlbums amb Capuçon (Warner Classics) inclouen obres de Pärt (2021), *Les quatre estacions* de Vivaldi i dos concerts de Chevalier de Saint-Georges (2022). El 2022 va guanyar un Premi CHOC Classica amb l'àlbum dedicat a Schoenberg i Webern. Pròximament sortirà la integral dels *Concerts per a violí* de Mozart amb Renaud Capuçon i el seu nou segell, Deutsche Grammophon.

A més de solistes i directors convidats, la seva qualitat es deu a una identitat forjada per un petit nombre de directors artístics. Al fundador Victor Desarzens (1942-1973) el van seguir Armin Jordan (1973-1985), Lawrence Foster (1985-1990), Jesús López Cobos (1990-2000) i Christian Zacharias (2000-2013). De 2015 a 2020, Joshua Weilerstein va continuar la tasca dels seus predecessors, alhora que situava l'OCL al segle XXI. La tardor de 2021, Renaud Capuçon en va esdevenir el director artístic. L'enorme experiència musical del prestigiós violinista i director francès, així com el seu dinamisme i el seu perfil artístic prometen consolidar la seva reputació internacional amb invitacions de prestigi per tot Europa, així com col·laboracions amb directors i solistes de renom, com Daniel Harding, Barbara Hannigan, Maria João Pires i Martha Argerich.

ORCHESTRE DE CHAMBRE DE LAUSANNE

PRIMER VIOLÍ

Clémence de Forceville *concertino*

Julie Lafontaine *segon solista*

Solange Joggi

Anna Molinari

Diana Pasko

Catherine Suter

Harmonie Tercier

SEGON VIOLÍ

Alexander Grytsayenko *primer solista*

Olivier Blache *segon solista*

Gàbor Barta

Stéphanie Décaillet

Stéphanie Joseph

Ophélie Kirch-Vadot

VIOLA

Eli Karanfilova *primer solista*

Clément Boudrant

Tobias Noss *músic convidat*

Johannes Rose

Karl Wingerter

VIOLONCEL

Joël Marosi *primer solista*

Daniel Mitnitsky *segon solista interi*

Domitille Jordan *músic convidat*

Maria Mendoza *músic convidat*

Philippe Schiltknecht

CONTRABAIX

Marc-Antoine Bonanomi *primer solista*

Sebastian Schick *segon solista*

Daniel Spörri

FLAUTA

Jean-Luc Sperissen *primer solista*

Anne Moreau Zardini *segon solista*

OBOÈ

Beat Anderwert *primer solista*

Yann Thenet *segon solista*

CLARINET

Davide Bandieri *primer solista*

Curzio Petraglio *segon solista*

FAGOT

Heidrun Wirth-Metzler *músic convidat*

François Dinkel *segon solista*

TROMPA

Iván Ortiz Motos *primer solista*

Andrea Zardini *segon solista*

TROMPETA

Marc-Olivier Broillet *primer solista*

Nicolas Bernard *segon solista*

TIMBAL

Arnaud Stachnick *primer solista*

Notes al programa

CANVI, METAMORFOSI I TRANSFIGURACIÓ

En la nostra imaginació, Mozart té la mirada severa del famós retrat de Barbara Krafft i riu a la manera histriònica del biopic de Milos Forman, però la seva veritable personalitat es dilueix fins i tot entre els contorns d'una correspondència farcida de contradiccions. Cada carta imprimeix el seu propi segell a una història convulsa en la qual els quadres, ordenats com fotogrames, van component una imatge distorsionada i efímera, inaprehensible als sentits. Potser perquè, com advertia el director d'orquestra Michel Swierczewski, la projecció de la pel·lícula de la vida de Mozart requeriria un muntatge en *prestissimo* per donar compte d'una existència en canvi permanent. Així, de la precocitat dels seus anys com a nen prodigi de les corts europees va passar a la precarietat de les seves primeres aventures com a compositor.

Als dinou anys, després de tres llargues estades a Itàlia que li van permetre de familiaritzar-se amb la música de Corelli, Tartini, Vivaldi i Paganini, va tornar a Salzburg per servir com a *konzertmeister* de l'autoritari i exigent príncep-arquebisbe Hieronymus von Colloredo, que va quedar gratament sorprès amb l'eficient inventiva del jove compositor. En el transcurs de nou mesos, entre abril i desembre de 1775, Mozart va gestar cinc concerts per a violí i orquestra de gran bellesa i expressivitat. Tot i que qui primer el va introduir en els rudiments de l'instrument va ser el seu pare (consumat intèrpret, compositor ocasional i autor d'un *Tractat complet sobre la tècnica del violí* que va publicar el mateix any del naixement del seu fill), avui sabem que la sobtada fascinació de Wolfgang per la corda fregada tenia un altre origen.

Uns mesos abans, per mitjà del seu amic Thomas Linley, havia conegut a Florència el virtuós Pietro Nardini, la influència del qual, sumada a l'admiració que sentia llavors per Boccherini, el va animar a compondre els dos primers concerts per a violí, de caràcter alegre i juvenil, i a conregar més tard els estils italià i francès en tres partitures més que, si bé se ceneixen a la tradicional estructura de la forma sonata, desborden els límits de tot el que va assimilar durant els seus anys d'aprenentatge (inclòs Haydn) amb un desenvolupament temàtic i una riquesa melòdica que, en el cas del cinquè i darrer concert, s'amaren no sols dels llenguatges europeus de l'època, sinó també del popular recurs d'exotització *alla*

turca que empraria després en l'*allegretto* de la seva *Sonata per a piano núm. 11* i en l'òpera *El rapte del serrall*.

Un enèrgic *tutti* orquestral exposa el tema principal al començament del primer moviment del *Concert per a violí núm. 5*, però el ritme bulliciós és de seguida reemplaçat per un breu passatge lent de considerable serietat per al solista, que es desmarca en l'*allegro* amb una nova línia melòdica. Malgrat l'innegable poder evocador de l'*Adagio*, estructurat en tres parts de poètica contemplació, Antonio Brunetti el va considerar massa artificial i Mozart va compondre'n una part alternativa (la K. 261). El minuet del ballable rondó imita el so de les bandes militars dels geníssers turcs mitjançant un canvi simultani de compàs, tempo i tonalitat (en la menor) i l'efecte percussiu dels violoncel·ls i contrabaixos, sota la indicació de *coll'arco all rovescio*.

***

Tot i que no hi ha constància que Richard Strauss llegís *La metamorfosi*, publicada l'any de l'estrena de la seva *Sinfonia 'Alpina'*, igual que Kafka i Gregor Samsa, també ell se les va empescar per dur una doble vida. Més que apolític, com acostumava a definir-se, Strauss considerava la música —i per extensió a si mateix— per sobre de qualsevol règim. Amic de Stefan Zweig (autor del llibret de la seva òpera *La dona silenciosa*) i sogre de l'hereva d'una poderosa família jueva de Munic, la seva relació ambigua amb el nazisme (ara vigilat, ara enaltit) no s'entén sense un detall, en aparença irrellevant, de la biografia apòcrifa de Hitler. Sembla que, amb disset anys, el llavors aspirant a pintor es va escapar de casa per assistir a l'estrena de *Salomé* a Graz. I el que hi va veure i escoltar el va commoure profundament.

Mentre el món s'esfondrava al seu voltant, Strauss va tractar, amb més o menys encert, d'adaptar-se a les circumstàncies. El 1933 va ser nomenat president de la Cambra de Música del III Reich, però el seu nul acompliment com a censor de partitures prohibides (sobretot de Mahler, Debussy i Mendelssohn) va despertar les sospites de la Gestapo, que va interceptar una carta adreçada a Zweig que li va costar el lloc de treball: «Creu vostè que Mozart era conscient de ser ari quan componia?», es lamentava amargament. «Només conec dos tipus de persones: les que tenen talent i les que no en tenen.» Malgrat que la música es va convertir en el seu refugi de la política, va compondre i dirigir l'Himne olímpic dels Jocs de Berlín i també l'òpera *Friedenstag*, un drama d'encoberta protesta antibèl·lica que el *Führer* va aprofitar per a la seva cínica propaganda pacifista.

El posterior desenvolupament de la Segona Guerra Mundial va tenir un efecte revelador en Strauss. La nit del 3 d'octubre de 1943, la Força Aèria Britànica va

descarregar 958 tones de bombes sobre Munic que van reduir a cendres el Teatre Nacional de la ciutat natal del compositor. «La destrucció del Hoftheater, on es va estrenar *Tristany i Isolda* i al fossat del qual el meu pare va servir com a primer trompa de l'orquestra durant 49 anys, va ser la major catàstrofe de la meua vida», li va dictar al seu biògraf, el crític suís *Willi Schuh*. Als seus gairebé vuitanta anys, amb una barreja de tristesa i ràbia, Strauss va començar a esbossar un *Trauer um München (Dol per Munic)* inspirant-se en diversos poemes introspectius de Goethe entorn de la metamorfosi (de les plantes i els animals) que va titular provisionalment *Estudi per a 23 instruments de corda solistes*.

Basada en la idea científica dels canvis estructurals i fisiològics que s'esdevenen en la natura, però sense prescindir d'una rigorosa perspectiva simbòlica, *Metamorfosi* (tal com va suggerir de reanomenar l'obra el mestre Paul Sacher abans d'estrenar-la amb el Collegium Musicum de Zuric el gener de 1946) es presenta com una cadena ininterrompuda de variacions. Plantejada originalment com un septet amb una tímbrica que Strauss va anar ampliant (fins als deu violins, cinc violes, cinc violoncels i tres contrabaixos), la partitura consta de tres grups temàtics en transformació permanent durant un sol moviment que utilitza com a motiu principal un passatge de la *Marxa fúnebre* de la *Simfonia 'Heroica'* de Beethoven, préstec que Strauss agraeix en el compàs 502 amb una acotació («*In memoriam!*») a les cordes baixes.

***

A la darrereria de 1792, pocs mesos després de la mort de Mozart, Beethoven va abandonar Bonn per instal·lar-se a Viena. Segons va deixar escrit el comte Waldstein, el seu principal benefactor aquells dies, el jove compositor de vint-i-dos anys va viatjar a la capital austríaca sense cap altre propòsit que «rebre l'esperit de Mozart de les mans de Haydn». No obstant això, les coses no van sortir com esperava i la relació mestre-alumne (que tot just va durar un any) no va resultar del tot fluida ni amistosa. El sempre altiu i desafiador Beethoven s'havia proposat d'eixamplar l'horitzó de la música occidental (principalment a través del seu instrument fetitxe, el piano), una ambició fins a un cert punt incompatible amb l'enfocament metòdic del seu mestre, que malgrat les diferències va acabar reconeixent-hi les traces d'un geni ingovernable.

Tampoc cal descartar la possibilitat que Beethoven se sentís secretament intimidat per Haydn, que aquells dies havia compost i publicat ni més ni menys que 68 simfonies. La raó per la qual l'alemany va esperar set anys per, a punt de fer-ne trenta, asseure's a compondre la seva primera simfonia obeeix a factors

d'índole diferent, tots relacionats amb el profund respecte que professava pel gènere i el sempre intimidant vertigen de les expectatives associades a una estrena de tal magnitud. Malgrat l'èxit incontestable dels seus dos primers concerts per a piano i l'excel·lent acolliment de la seva música de cambra, en la intimitat Beethoven continuava considerant-se un estudiant en trànsit cap a la consumació d'estil que acabaria donant els seus fruits en un colossal i superb catàleg simfònic.

Va començar a treballar en la partitura a la darrereria de 1799, això és, a l'edat en què Mozart havia compost la majoria de les seves 41 simfonies. No debades, quan l'abril de l'any següent es va estrenar una «gran simfonia amb orquestra completa» al Burgtheater de Viena, va haver-hi els qui van identificar força semblances amb la *Júpiter* i el model formal de les *Simfonies de Londres* de Haydn. Altres assistents, curiosament, es van manifestar en sentit contrari en considerar el seu primer gran opus simfònic gairebé un audaç i intolerable atac contra el sacrosant classicisme vienès. Res que Beethoven no esperés, perquè (segons algunes fonts) va prendre la precaució d'incloure en el programa del concert, que va dirigir ell mateix, una simfonia de Mozart i diversos extractes de La *Creació* de Haydn, a més del seu Septet.

El disruptiu acord de sèptima sense preparació del lent i majestuós *Adagio molto* és tota una declaració d'intencions. «No volies brou?», sembla dir, «Perquè aquí en tens tres tasses». El segon moviment destaca pel seu caràcter líric i expressiu durant una intrèpida exploració de textures i colors orquestrals, amb especial protagonisme dels violins. En l'enèrgic, vitalista i fins groller *Menuetto* (que és, en realitat, un *scherzo*), el compositor sembla riure de les convencions aristocràtiques amb forts contrastos dinàmics. Després de la solemne introducció del conclusiu *Adagio*, diferents variacions del tema del rondó desemboquen en una coda triomfal. Beethoven sembla satisfet: ha aconseguit en vida aquest estat suprem d'elevació espiritual al qual Strauss es referiria més tard com a «transfiguració» i que només la música concedeix.

Benjamín G. Rosado

Perquè
vols

vibrar **d'emoció**
amb tots els sentits

LA VANGUARDIA

CUINA OBERTA tots els dies de 13h a 00h

**RESTAURANT OFICIAL DEL
BCNCLASSICS**

VINE A SOPAR AMB LA TEVA ENTRADA DEL

CONCERT I ET CONVIDEM A UNA COPA DE CAVA

@7Portes

Passeig Isabel II, 14
08003 Barcelona

www.7portes.com

reserves@7portes.com
Tlf. 93 319 30 33

DEGUSSA: LA FORMA MÁS SENCILLA DE INVERTIR EN METALES PRECIOSOS

El oro está considerado desde hace 6.000 años la moneda más fuerte, algo que lo convierte en una inversión sólida y tangible. El nombre de Degussa es sinónimo de metales preciosos en todo el mundo. Somos la mayor empresa de metales preciosos en Europa, que trabaja independientemente de los bancos, y estamos a su disposición para asesorarle y ayudarle a crear su cartera personal de lingotes y monedas. Todas las barras de Degussa están certificadas por la LBMA y disponen de un número ISIN, permitiendo su incorporación en una cartera de inversión. También le ofrecemos cajas de seguridad en alquiler, en las que podrá guardar su inversión.

Para más información
y tienda online, visite:

DEGUSSA-MP.ES

PUNTO DE VENTA:

CALLE DE VELÁZQUEZ 2
28001 MADRID
TELÉFONO: +34 91 19 82 900

MIEMBROS DE:

LBMA
MEMBER

LONDON
PLATINUM &
PALLADIUM
MARKET

Degussa
METALES PRECIOSOS.

MADRID | ZÜRICH | GINEBRA | FRÁNCFORT | LONDRES

Egass
barcelona

Joies amb essència

www.egassbarcelona.com

Handmade

© [egassbarcelona](https://www.instagram.com/egassbarcelona)

bcn
classics

Palau de la Música

23/24

13.12.23 / 20 H / PALAU DE LA MÚSICA

Novena de Beethoven i Orfeón Donostiarra

ADDA Simfònica Alicante
Josep Vicent

Entrades a:

bcnclassics.cat

Tel 93 342 61 75

f t i s
@bcnclassics

BO
CULT
URA

TRITÓ

IBERMÚSICA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Ajuntament
de Barcelona
Ajuntament de Barcelona

Financiado por
la Unión Europea

Pla de Recerca,
Innovació i Transferència

PALAU
DE LA
MÚSICA
BARCELONA

75

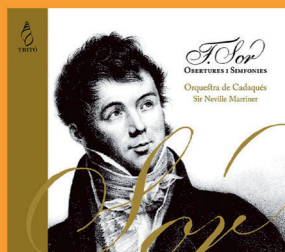
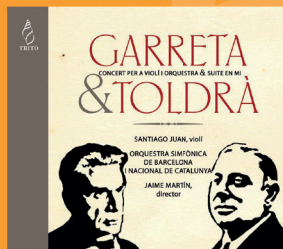
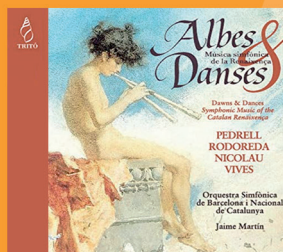
CatMúsica

idealista

L'AVANGUARDIA

Compromesos amb el patrimoni musical català

Consulta el nostre catàleg:
www.trito.cat

bcn
clàssics

Palau de la Música

23/24

Abona't
a la nova
temporada

**Entrades
a la venda!**

bcnclassics.cat

Tel 93 342 61 75

@bcnclassics

13.12.23

20 H
PALAU DE
LA MÚSICA

**Novena de Beethoven
i Orfeón Donostiarra**

ADDA Simfònica Alicante
Josep Vicent

08.01.24

20 H
PALAU DE
LA MÚSICA

Evgeni Kissin

Beethoven, Brahms, Rakhmàninov i
Prokófiev

28.01.24

19:30 H
PALAU DE
LA MÚSICA

Zubin Mehta

Orquestra Filharmònica de Munic
Brahms 2 & 4

16.02.24

20 H
PALAU DE
LA MÚSICA

Hilary Hahn

Gianandrea Nosedà

National Symphony Orchestra Washington

07.03.24

20 H
PALAU DE
LA MÚSICA

**Novena de Dvořák:
Simfonia del Nou Món**

Orquestra Filharmònica Txeca
Semion Bitxkov

29.04.24

20 H
PALAU DE
LA MÚSICA

Ton Koopman

Orquestra Barroca d'Amsterdam

Ofrena musical de J. S. Bach

27.05.24

20 H
PALAU DE
LA MÚSICA

Hélène Grimaud

Beethoven, Brahms i Bach

Cicle BCN Clàssics 23/24

Organitzen:

TRITÓ

IBERMÚSICA
FUNDACIÓN IBERMÚSICA

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEO
CATALÀ

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Financiado por
la Unión Europea

Pla de Recuperació,
Transformació i Resiliència

Col·laboren:

idealista

Mitjans oficials:

Cat música

LA VANGUARDIA

Troba'ns a:

Enamorats, 35
08013 Barcelona

www.bcnclassics.cat
contacte@bcnclassics.cat
93 342 61 75

@bcnclassics

GAUDIM LA MÚSICA EN SILENCI

MOLTES GRÀCIES!

